

Latweeschu Awises.

50. gaddagahjums.

No. 24.

Treſchdeenā, 16. (28.) Juni.

1871.

Latweeschu Awises lihds ar fawem veelkumeem makja par gaddu 70 kap. rubl. f.

Jelgava pefektuht
zittur aiffabtoht tappa: 70 kap., ekspedīcija: 19½ kap., postas nāuda: 10½ kap., kohyā 1 rubl. f.

Sa-aystelle: Jelgava amītu namīs vee Janishevski, Mīga pēc Daniel Minus, teatera un webhvera eelas lahti un vee Dr. Buchholz, leelē Aleksander eels Nr. 18, Vissi mahzitaji, skolmeisteri, pagasta walditaji, skriberti un zitti tautas draugi teet lubgti, lai laffitajem ap-gabda aystellechanu. — Medakteera adreste: Pastor Sakranowicz Luttringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Nahditajs: Vissjaunakahs finnas. Daschadas finnas. Bodis, missin dībts, labst. Stīts tīgus. Smeekli stabītai. Sakkamī wahrdi. Kam mūhsu dībwa silvīnajahs? Atbildas. Naudas tīgus. Lābbi-bas un vretību tīgus. Studdinashanas.

Visjaunakahs finnas.

Uz Hapsali 13. Juni 6. wakkarā atbrauza no Pehterburgas tāks kārīskas augstības Leefsrits frohnamantneeks ar fawu angstu laulatu draudseni un fawem diwi dehleem. Sagaiditi sācē angsti weejī tappa no pilsehta augstahm teefahm un fun-geem, starp sācē arri bija firsts Bagration, Iggauņs, Wid-um Kursemīs zeen, generalgubernators ar fawu laulatu draudseni. Augstee weesi tur palīkshoht lihds Juni beigahm.

Berline 26. (14.) Juni. Telegrafs no turrenes finno, ka starp Brūhschu Kreisjemmes un Austrījas waldibahm taggad norūmashanas iohp turretas un prohti par to, kādā vihē visišdemigaki Eiropas meeru warretu pāfargāti, ka netohp tik drīhs atkal lausts.

Jelgava 15. Juni. Par sāhi gadda Zahneem sācē mās to finnoht, jo mās tīk to dabbuļa redscht. Bohes no pīzejeem viswairak stābweja tūkshas, jobku bohies tīk 2 ween bija un ir sāhahm ihsti truhka skattitaju; teateris arri tīk it ihsu laiku sāhogadd te spehleja — un tā tad sāhahs 3 deenas buhru deewsgan klūfās pagājusshas, ja svehtdeenas rihta mūms ar eisenbahni nebuhu atwedduši lahdus 30 un wairahk waggonus pilnus ar Rīhsneekem. Dikti leels, tā ka nu jau sen gaddos wairs nebija redschtēs, bija tas tīgu tīgus; bet aplam dahrgi tappa turreti. Pats ar fawahm azzīm redschtēju, ka par vahru nemās wehl tīk warren finukleem tīgēem tappa aismaksati 420 rubl. Bidduwejus tīgus par tīgu bija no 150—250 rubl.

No Ugahles draudses Kursemīs finnas atnahkshas, ka 7. Juni pehz lohti ilgas un grūtas wahrgshanas mahzitajs Dr. Karpiensky 61 gaddus wezs, nomirris. Schim weetā ce-stahs lihdsfīnīgais pālhgs Beuthner par Ugahles mahzitaju.

R. S-z.

Daschadas finnas.

No ahrsemmehm.

Berline 16. (4.) Juni ta armijas mahjā pahnahkshana ar leelu gohdiu nofwinneta. Deews bij to jau-kolo laizīnu dewis, tā ka wiss us to labbalo issdewahs. Soldatu eefshana nehma 5 stundu laiku. Celas un namini bij lohti lohschi puschkoti un ar uggunihm gaifinoti, tā nekad wehl, kamehr Berline stāhw. Keisara angstaīs nams lihds ar wisseem weeseem, starp kureem bij weet-neki no wissahm walstīhm, wakkarā broukaja pa pilsehtu.

Lauschu preeks bij ne-isteizams. Dauds gohda sāmīs fīnnī deenā tappa isdallitas; karra ministeris v. Roon irr grafs kārtā zelts; grafs Moltke par generalfeldmaršalli. Vee Keisara nahza ar telegrafeem apsweizinafīnnīs, tā tīk to spehja wissas laffit. Virgeli nešīnnīja kā ar to leelako mihlestību īawus pahnahkshohs saldatu brahīus ušnemt un mihlināt, eelas aīs laudīhīm mudscheja, tā newarreja ne pakusteht. Walstsrahte to deenu preeks tam zaur keisari tīkla atlaista ar pateizības un usteikshanas wahrdēem par ušihtigu darboschanohs.

16. Juni arri tappa atklahts tas gohda peemīnas stabs preekschi Wahzu Keisara tehwa, Lehnina Fridrich Wilhelma III. Par gohda leezineeem no Kreisjemmes pusses us fīho deenu irr turp nosuhitī no Pehterburgas grenadeeru regimentes 1 palkawneeks, 1 bataljona kom-deeris, 1 pulka adjuants un pa 1 feldwebelam, unter-offizeeram un saldatam.

— Par armijas gohda ee-eefshana Berline laffam wehl tā: pušzel 9. no rihta sahka regimentes ahrys pilsehta us Tempelhof lauka sapulzetees un kātra fawu weetu ešnemt. Kātra nahza ar fawu musiki, lauschu straume bija pākkal, tā newarreja zauri isspeesteris. Pulkst. 10. atjahja Bismarks generača mundeerā gehrbts un us to spehzigako no wisseem apsweizināhts; pehz tam Moltkes, wezzais Wrangels un zitti. 11ds atjahja Keisars pawaddihts no leela pulka generaču. Nogaidīja kamehr atbrauza keisarene, prinzeffes un nu sahka dohtees us pilsehtu pa to no abbahm pūfēhīm us skaitato pūfēkotu eelu. Papreikschi jahja wezzais karra waddons Wrangels, tad 4 general un nu atkal 14 no teem, kas tohs leelus karra darbus strādajuschi. Tad nahza 3 jahjeji: Bismarks, Moltke un karra ministeris Roon un tad aīs teem pats Keisars. Winnani pākkal wedda frohna prinžis pīrmohs gwardijas pulkus, kas neffa angsti iżzehlušhi tohs 81 Frantscheem at-nemtohs ehrglu farrogus. Vee Brandenburgas wahrtēem bij wissa eela tā sahle ispuschfota. Te nahza pretti 75 skaitas jaunas jumprawas, balti un filli gehrbtas un pa-sneeda zaur fawu runnataju Keisarim lohsberu frohi. Pehz tādm nahza birgermeisteris Hedemann un ušīnnīja angsto karra fungu, kas meeru nu nessis wissai tehwsem-mei, us to Keisars ar ūsfūigeem wahrdēem atbildeja. Tā

nu gahja pa celahmlidhs noliitahm weetahm, kur tad tappa atlaisti. Ceepu eelä kohku sarri bijuschi aii zilwekeem, leeolem un maseem peebahsi; weens gribbedams jo labbi wissu isluhkoht bijis uskahpis us wezza Fritschha peeminaas stabba un tai us paschas galwas usluppées. Gan polizeja fauluse semme, bet waj tas tew klausihis? Bet nu arri vebz gaidijis tumfu, kā semme flukt, bet tik ko silibus laidihs pee semmes, te 4 schandarri rohkas to apfweizinajusches un neweddusches no angstibas us klussumu.

Parises bagatojam bankierim Rothsildam pa wissu dumpja laiku neganti laimigi isdewees. Winnam Parisē ween irr 144 nammi un ko dohmjeet? Wissi 144 statw sweiki un weffeli, kaut gan tuhkohts jittu zaure lohdehn un ugguni druppás un pelnös famalti. — Apghasta Wandom stabba druskas irr wissas atkal salassitas un tohp jau par to spreefs, kā warretu atkal weenā gabbala dabuh. Dabuhs gahseji atkal paschi angshā zelt. —

Wersalla. Tautas sapulzē sīpri robbi mannami, truhkst no nospreesta skaita kahdi 113 runnas lungi, kas no jauna buhs jašauz. Saprohtams ka nu taggad, kur drihs jauna waldiba buhs apsprechama, satra partija gribb fawejus sapulzē ewehleht, jo tur tad warrehs pa fawejem eet un strahdaht. Arri Napoleona draugi kā atdsjwojušchees, mekle waj newarrehs atkal pee darba rohkas pefschaut klast.

No Emes awoteem. Kreewu Keisars bij us netahko Koblenzi nobrauzis, tur apluhkoht to Wahzu gwardu grenadeeru regimenti, kas winna wahrdi nefs. Vebz brohasts ko pee Wahzu Keisarenes Augustas noturreja Keisars dewahs atpakkat us Emi; vebz puštundas abrauzza Keisarene Augustia apzeemoht Kreewu Keisareni un maltiti noturrejusi brauzza prohjam us Berlini. Arri Wahzu Keisars Wilhelms tohp te gaidihts, jo gribb pretti apmekleht Keisaru Aleksanderu.

No Rohmas siino ka pahwesta firdigais fullainis, tas Jesuitu muhku generalis isdewis pawehli, loi kattoli sawās deewaluhgschanās ne-aismiest arri agrako Franzschu Lehnina zilti (Burbonus), lai Winsch gribbetu atkal to wezzā gohdā zelt. Kā dīstdams fchi zilti taisotees reis eet ar wissu spehku pa pahwestam. Franzija pa wissahm basnizahm jau deewaluhgschanās tohp turretas preesk Schambor grofa. Tas skann skaidri tā, it ka taggadejai brihwaldibai jau sperr or kahju par mugguru, lai tik eet.

— Rohmā 17. (5.) Juni pahweste sawus leelohs amata svehtkus svehtijis; apfweizinataji bij no dauds walstihm us fcho deenu abraukuschi, arri Italijsas Lehninsch bij kahdu generali nosuhtijis. Bet pahwests lizzis zaure sawu ministeri generalim teikt, la Italijsas Lehnina laipniba winna firdi ihsti aigrabhusi, bet schehl ka neeffohi ne azzumirklis wairs laika, kue warretu generali fanemt, jo wissi laiks, kur apfweizinatajus pretti nems, effohi jau apfohlits zitteem. Generalis brauzis atkal mahjā.

S.

No eekshemmehm.

Kursemmes semm. likumu komissione nospreedu, ka no 1. August 1871 katram Kursemmes pagasta lohzelklim, tam nodohschanas jamakfa, buhs sawu ihpaschi grahmatinu turreht, kas tam derrehs pat parahdičhanu un israhdihs, waj irr sawas nodohschanas peepildjis.

Rihgā pee Behrmanna dahrsa tai svehru bohdī (mencherijā) irr starp dauds zittahm raddibahm arri redžami 1 fudraba lauwa, 3 spahmoti sunai un 1 tschimpanse ois, kas no wissahm raddibahm zilwekam wišwairahklihdigs.

S.

No Krohna Behrsmuischias. Ittin beeschi dabunam Latv. awiess preeka finnas par Latweeschu tautas garra atkhistschanahs angleem lassift. Schahdi augli irr Latweeschu tautai arri tahs daichadas beedribas, kuras ta dibbinajuse un kohpi. — Weenu no tahdahm beedribahm dibbinaja pee mums Kr. Behrsē fch. g. Mai mehnesi muhfu pagastu wezzakee, ko tee par „Semkohpibas beedribu Kr. Behrsē“ nofauza, un noturreja sawas pirmahs sapulzehschanas muhfu draudses skohlas nammā. Zerram ka fchi beedriba muhfu apgabbala semkohpjeem daschus labbus padohmus un preesklihmes pee semmes strahdaschanas, auglu-kohku audsinafchanas un lohpu kohpschanas warrehs doht. Lai Deews palihds fchais beedribai faweeem tāuteescheem par svehtibu strahdaht!

Muhfu pagastu wezzakeem ka arri pagastu weetneekeem par gohdu wehl japeeminn, ka winni arri eefsch skohlas leetahm deewegan puhlejabs un valihdsigu rohku fneeds. Us dr. skohlotaja luhgšchanu tee atwehleja no faweeem pagasteem naudas preesk skohlas ehrgelehm, — kas lihds fchim muhfu skohla truhkst; wehledami — lai ehrgeku balsis jau arri to masino firdis, augschup zillatu, un tee tā ik rihtos un ik wakkardos tam kungam jo patihkamus dseefmu uppurus nestu! — Lai Deews svehti tahdus labbus darbus!

— r —

No Bornsmündes (Bauskas aprinkī) 28. Mai. Vebz pahrlaistahm dauds aufstahm un wehjainahm nedelahm tik ap 22. Mai dabujahm pirmo pehrkoni dsirdeht, kirsch arri filtu leetutinu no deenwisch pusses mums peerveda. Nu sahle fahka augt, kohki sawu nokawetu plaukschanas laiku ar makti steidsabs vanahkt un arri no aufsta seemela wehja nowahrdinatee svehtchi un rūdī pahri deenās tā atspīrga, ka jau — us koplähm wahrpahm zerradi — fahlahm preezatees; bet bij wehl par agru! 26. Mai p. 10ds pr. pušdeenas usnahza no deenwisch-wakkar pusses zeldamees, mums tādha krūfīs-wehtra, kas daudseem sallohs rūdīschus, ka plaut noplāhwa un zitteem pa dālai nokappaja. Bij tihel brihnumis, kad redzejahm, ka krūfīs dauds lauka gabbaleem no diwi jeb trim pussehm bij usbrukkuse un widdū fatidamees, to pehdigo salminu nozirtuse. Wehtra bij tik leela, ka koplōhs kohlus waj nu ar wissu fakni apgahsa, jeb gabbalos falausija, — dauds ehtas, ihpaschi rihas un fchkuhni — tappa fagah-

itas um wehl daschads vohsts padarrihts. — Arri magasibnes klehetei dasklina jumtu sadraggaja un leetus eekschā dohdamees ir pat graudus steidsahs famaitaht; bet tē atkal pagasta waldischana us pehdahm klaht, nemmabs jumtu fataishti un flappinato labbibu schwacht. — No kruessas apskahdetee (lahdi 18 semkohpeji) warr tik wehl ar to ameernatees, ka ihſchi preesk̄ tam sawus lauku augus bij apdrohſchinajuschi Kursemmees beedribā pret kruessas slahdi un dabuhn pehz apspreeschanas par sawu nosiſtu labbibu atlīhsinaschanu.”)

27. Mai p. 100s walkarā wehl jo leela nelaime iszehlabhs muhſu tuwejōs nahburgōs, Rundahles pagastā, Burgusū zeemā, kur diwejas staltas mahjas pa leelsakai daskai zaur ugguns leefmahm yelns tappa pahrwehrtas. Ugguns zehlabhs no Gabbaleera mahju istabas junta un azzumirkli aifgrahba to paschu mahju klehtis un wahguſi, tad atkal Puhtel mahju istabu un zittas ehkas, ta, ka schim fainneekam tik rijs (un pirts) ween warreja zaur weenmehrige junta apleeschana glahbta tapt. Gan ne-truhka lauschn spēhka un arri tahdu vihru, kas ar padohmu un preesk̄fihmi glahbshanas darbu buhtu warrejuſchi waddiht, bet — par mas to traufu! un ko gan bes sprizzem tur dauds warr lihdscht, kur lahdas septinas ehkas weenā reise degg un leesmu karstums tik bresmigs, ka tahn ne pat wehja puſſe newarr tuvolees! — Gaddijahs te arri klaht buht Baufkas uggnas dsehſeu beedribas preeschneekam, Beckmann l., un Rundahles pag. skohlmeisterim, Schweizer, kurri pehz jumtu sagahschanas ar uhdens ſpanneem rohkas us deggoschu istabu greeſteem pirmee augſham dewahs; landis edrohſchinajahs teem pakat steigtees un ta tad abveju istabu seenas, — lai gan weetahm avdogguschaſ — tappa glahbtas. No kam ug-guns ihſti zehlees, wehl nau ſimams; bet tik jau gan zaur neſaprattibu jeb pahdrohſchibn; jo krahnas tai deenā ne-efsoht kurrinatas un ſlurſini wiſſi (katriai istabai bij diwi) weſſeli. No kulkas, kur putra wahrita, gan nau warrejuſe nelaime rastees; jo tas ilweks, kas G. mahjas pirmais ugguni pamannijis, iſteiz, ka us behnina eſſoht junts paschā muggurā ſahzis degt un ſchis wehl ſpehjis no ugguns appalſchaſ trihs fastes pa treppahm nonest. — Lohpi tappa iſglahbti; bet wiſſa pahrtiſchana palikkuse leefmahm par laupijumu. — Wehl ſchoriht redſeu apbehdinatohs kantinns ap ſawa labbuma yelnu kohyahm ſtai-gajam un gaudojam. Waj gan brahliga miheſtiba neſpehju ſhem pa daskai palihdscht?

Scheimē irr 22. Mai, naiki atkal diwi ehkas nodeg-guschaſ; kattolu mahz̄tajam wahguſis un winna nahbur-gam Leiferom wahguſis ar stalliti. C. M.

¹ Labba eerlik, zohka apdrohſchinabona met kruessas slabbi; bet drudis nemaſ neſaproti, ko ia iſt arhume; eſmu dārdeis daskai pahroh-beichetū, kas nau apdrohſchinajis, ſakkam; Man jau arri kruessas laukus slabbeja, tapēbz iſſčor tobs tagad apdrohſchinabi. Bet par wehlu ſumti barobi, kad milks jau aitās. — Buhu labbi, kad ſummes kruessas ardr. heedr. iſlaiku tobs wajadſchakubus gabbalus no ſawahm ſtatutehm Latv. aviſes.

No Baufkas mums tohp ſinnohts, ka turrenes Latv. draudſe atkal baptiſti paraſhdiuſchees un raugoht laudis pee ſawas jaunahs mahzibas peedabuht; bet draudſes lohzeiki, gaismoti zaur ſkohlahm un turredamees pee neſagrohſita ſkaidra Deewa wahrda neleclotees it nemaſ zaur to muſſinatees. Namma tehwi, ka peenahkabs, jau to par grebku turroht, atwehleht winnu mahjās kahju eſſpert tahdeem, kas muhſu ewang. tizzibas ſwehtakohs pamattus gribbetu aiftikt un tās dwehſeles ar ſajauktahm mahzibahm barroht. Leeli un maſi prohtoht atbildas no Deewa wahrdeem doht, kad baptiſti wehl kur eedrohſchinajotees naht ar ſawahm paschu iſgudrotahm mahzibahm, ka behrnuſ nebuhs kriſtiht, ka draudſes buhs wehtiht, pihipi neſmehkeht u. t. j. pr. 2 dwehſeles, ſweſchus eenahzejuſ no Eſeres yuffes, eſſoht baptiſti to mehr peedabujuschi un no jauna kriſtijuschi. Kā beidſamahs ſianas ſkann, 1 no ſchein diweem eſſoht taggad ahrprahā.

Igganu ſemmē uſ krohna muſchahm wiſſ reguleereſchanas darbs irr pabeigts. Neiħars 21. Mai pawehlejis to eewest tais 3 krohna muſchās Taibel, Wilkiſbi un Margen; wehl ſchinni gaddā buhs fainnekeem rohkās no doht tobs rukkus, ka nu buhs nekuſtingajami ſawā mahju turreschānā un warrehs, tik lihds to gribbehs, ſawu rentes dſhwi pahrmih tret mahju dſimtu waldibu.

Behterburga. Kā aprehkinumi iſrahda, Kreiņu ſemmes korr ſpehks irr 852 bataljoni, 281 eſkadrones un 1422 leel-e gabbali; tas iſnahk mcera laikā 33 tuhſt. offizeeri un 732 tuhſt. ſaldatu; korr laikā irr zaur al-laiſto peesauſchana 39 tuhſt. offizeeri un 1 miljons ar 173 tuhſt. ſaldatu.

S.

No Rihgas 5. Juni. Kad nu Latwieſcheem preeks un lufe ū ſteateri ſahl rastees un kad tapēbz Latwieſchu ſlattuves iſrohteschana un peenomiehanahs tikla wehrā ſemta, tad labbu teatera ſpehlu apgaħdaſchana iſrahdi-jahs par jo wajjodſigu leetu. Tapēbz grahmatu boh-deeeks, W. Beg l. tāhdas teatera draugu wehleſchanahs no klaudamees irr ar teem uſ to kohyibā dewees, lai warretu zil ſpehks un laiks patāus, pa laiku ſtorpahm iſdoht ihyaschaſ teatera ſpehlu grahmatinas wairahk nummuroſ ar to wirſrafstu „Teatera draugs.“ Pirmais nummurs no „teatera drauga“ jau nodrikkehts un daschad ilgoſchanaſ pehz tam nu ar to buhs peepilditas. Nu wehl ta wehleſchanahs muns atleefahs, ka ſahds Latwieſchu draugs trauktohs ihyaschus teatera dſeedajumus jeb „kup-lejas“ — warbuht ar to wirſrafstu „teatera dſeedatajs“ — kraft un drukk aphaħdaht.

C. H. Bertram.

Preesk̄ tam ſkudras derrigas. Ir ar maſajahm ſkudrahm zilweks eefahk karru, tapēbz ka tas newarr rimtees, wiſſur dabbas buhſchanā maſitees. Gudro par tam, ka tās no lohkeem warretu atiurreht zam wahrofhu un darwas uhdeni u. t. j. pr., bet nepräſſa, waj tapēbz pateef ſkahde jeb tikli lappu uttes iſdelde jeb arri no lappu fullas iſturrabs. Kas ſho maſu dſhweekeu dar-

boschanohs gribb apluhkoht, tas atraddihs, ka tee tikkai pehz tahn lappahm tekkale, kur kustonu ohlinas, ihpaschi tauriu, irr sakrahtas, ka tee wessalabs lappas ne-usmekle, to kohku atstahj jeb us to pawissam netekka, kur kustonu nau. Bet tapehz ka kahdas lappas warretu apskahdetas tapt, gribb skudras aisdshft un wissu kohku kustoneem nodoht.

Prahshobs irr pawehlehts skudras meschobs fargabt, lai tahs warretu skahdigu kustonu barrus isdeldeh; warbuht warretu no tahrpu skahdes isbehgt, kad skudras paschais jeb winna ohlinas tihshchi neraudsitu isdeldeh. Kahdu skahdi tahs dorra, nau ihsti finnams. Tikkai bittineeli stahsta, ka skudru-puhli bischu dahrsses pee strohppeem ne-essoht bittehm justi par labbu: skudras leenoht strohpaa un isehdoht meddu.

No Harkowas par fakkes behrnu mihestib. Irr finnams, zik bailigi firgi, gohwes lobpi un aitas pret ugguni uggunsgrhla laika isturahs. Birmejohs newarr ir pat is stellingeem iswest, kad teem azzis nau aisseetas. Ta preeskch nezik gaddeem Harkowas Rehwnize, kur kahdi dahrgi waiflas firgi bij, sadegga. Bet nupat kahda Harkowas nammä stikkis notizzis, kas israhda, ka fakke finnaja gan preech isglahsfchanas gudru padohmu atraast. Ilgi nekurreta maiseis krahfne bij no fakkes par apbehrofchanahs weetu isredseta. Rehfscha, to nesinnadama, ustafija tanni krahfni ugguni, kas azzumirkli krahfni isplehtahs un tahda wihsse isefschana lohpinam aistafija. Breesmiga bresfchana vasinnoja kahfchais, ka dsihwneeks krahfni; ta steidsahs ugguni isdshft; bet tas nebij wairs waijadsigs: fakke, neredsadama zittas isefschanas, teem fehtsiddü buhdameem zilwekeem par leelu brihnumu, apdohmig, aif fakla ahdas pee sohbeem turredama, isnessa us jumtu pa flursteni wissu fawu familiju, 5 fakkenus, pehz katra ihpaschi krahfni nolaistamees un nebaididamees no ugguns leefmahm.

—Id.

Wadis, wissin dsichts, Inhst.

Mahle, ta kalyone, strahdaja schuhni, barroja testus, flauza gohwis un tad tohs dsinna us gannibu pret kallnu. Meita bij nemeriga un skattijahs gan pa labbo gan pa freiso rohku un klausijahs. „Jehzi!“ ta winna tad fauza. Zitsahrt, kad Mahle meldinu vseedaja jeb gohwis pee wahrdeem fauza, atbalss atbildeja. Bet taggad nekas ne-atsauzahs, jo sanzejai pretti neweena dsihwa kohfa wairs nebija. Wiss bij fadedsinahs, poftihts. „Jehzi!“ ta winna wehl reis fauza. „Winna tak nekahda nelaime nebuhs notikusi? Nu wissch jau diwas deenas nau mahja bijis. Gohdigam deenesfneekam weenu mehr waijaga mahja buht. Es winnam to arri teikschu. Bet Jehzi jau pats sinn, kas kreetnam kalspam jadarra.“

Ta meita dohmaja pee fewis un tad atkal gahja us zeematu. Semneeks wahgus fatafija, ar kurreem sadeg-

guschus kohku gabbalus gribbeja is mescha west un tad prohweht, waj daschahrt no teem newarrehs ohgles istaifft preeksch pahrdohfchanas. To semmi wissch tad gribbeja tihiht, zelius un faknes israft, art un par tihermu taisift. Jo tahda sadeggufchä semme tik ahtri kohki wairs ne-aug.

Wiss tas semneekam prahtha bija, kad Mahle peenahza un prassija: „Semneek, kur tad Jehzi taggad irr?“

„Jehzi? Deews winnu sinn. Laikam pee darba.“

„Bet wissch jau diwas deenas nau mahja bijis. Waj winnam warbuht nebuhs kas notizzis?“ ta Mahle prassija.

„Un ja nu winnam kas buhtu notizzis, kas tad te-wim par to kait? Es esmu tas semneeks un man nim ta skahde, ja wissch fewim kahju lausis jeb kallu. Man winnam jadohd lohne us wissu goddu un ne tewim! — Wissch laikam pee dsehfejeem buhs bijis un scho naft zeemä buhs valihdsejis!“

Mahle nofklummu gahja kuhli pee darba. Meita nemas wairs nebij jauna, bet wehl kreetna darbinezee — to-mehr schodeen tai ar darbu nemas neschlihrahns. Winna dalschuh fleyha pee seenas un aissgahja. Mahle darba deenäss wehl nekad ta darbu nebij atstahjusi, bet schodeen darbs bij ja-atmett, Mahle patti nesinnaja kapehz. Winna steidsahs pret uppi un winpus eelejas pret to weetu, kur ta nelaime bij notikusi. Un rikti, te Jehzi gulleja. Beenu rohku dilli eelch fuhnahm bija eebahsis. Bishes no kreisahs kahjas pawissam bij nodegguschas. Ahda bij tumfchilla un assins istezzeja.

„Jehzi! Deeva dehl! Kas tewim irr?“ ta Mahle issauzabs.

„Waj ta nau ta Mahlite?“ ta wezzais meerigi fazzija.

„Ja finnams. Bet ko tad tu te darri? Teewim jau breesmigas wahtis. Es skreeshu ahtri pehz zilwekeem!“

„Tas neko nelihds, Mahliht, paleez' ween te un leeg' mannim prischas fuhnas us kahju. Ne, es kahju ne-esmu warrejis semme eedabuht. Deeva semmitte tahdahm ug-guns wahtihm tas labbakais dakteris. — Bet fakki man-nim tak, waj wehl kuh deegg?“

Meita ne-atbildeja, ta raudaja, likka fuhnas un semmi us Jeftscha wahtihm un tahs apfahja ar fawu galwas lakkatu.

„Gressinam gan leela skahde tikkusi?“ ta wezzais prassija.

„Ne. Bet ka tad teewim tas notizzis, Jehzi?“

Es deewsgan ne-esmu fargajees un ta pee darba deg-damss fars mannim uskriftis wirsü. Paprecksch dohmaju, ka mannim bij jabrehz aif fahpehm un mannim ta ka aufsti un deggofchi schkehpi meesä eduhrahns. Tad atkal dohmaju, ka mannim jafadegg, tapehz ka aiseet nejaudaju. Bet tad leetus irr nahjis un ugguni irr dsehfas un tad arri mannas fahpes drusku weeglakas palikuschas. Mahliht, tas gan bij labs leetus. Zittadi wiss mesch un zeems un wiss buhtu bohja gahjis.“

„Dohd mannim rohku, Jezhiht, es tevi pajestu un aishweddus us mahju.“

„Ne, lai rohka paleek semmē. Tad irr dsestrahk — gan ſewim to ſtipri eſmu fadefinajis.“

„Bet tad tev tē jau buhs jamirſt, Jezhi?“

„Waj tu to dohma? Ak ne, deht tahtas leetas zilweks wehl nemirſt. Skatt, wehl jau eſmu ſtiprs. Es preezajohs, ka eſſi nahkuſi, Mahliht. Tu mannim tas wiſmihtakais zilweks paſaulē. Bet taggad, ſchodeen, tak preezajohs, ka ne-eſſam apprezzejuschees. Kad tas buhtu notizzis, tad tu taggad buhtu ubadſe. — Bet zik mannim karſti irr fruktis! Mahliht, ja man' tak buhtu jamirſt! — Semneek, ja man' taggad buhs ja-aifeet, tad tas buhtu nelabbi preeſch mums abbeem. Klau, es tewim gribbu kalpoht deſmit, diwdeſmit qaddus, kamehr dſhwoju. Tew' man ne graſſi nebuhs mafſah un to mehr kreetni ſtrahdaschu. Deen' un naht ſtrahdaschu un ſweht-deen eeschu ubagoht preeſch baſnizas durwihm. Tad tev' mannim arri maife nebuhs jadohd. Us to drohſchi warri paſantees, ſemneek!“

Mihlaids debbefu tehwſ, wiſch murgo! Jezhiht, Jezhiht, ſemneeks tē jau nemas nau!“

„Waj nau? Bet nu atkal fahks degt. Ak zik mannim karſti! Tas naht no taht gulleſchanas. Palihds mannim uſzeltees, Mahliht. Deewſ ſinn, deht ka ſchodeen til nepebzigs eſmu.“

Mahle wahjineeku drufku uſzehla un Deewu luhdſa, laut jel kahds nahktu un tai palihdſetu ſchinnis bebdās.

„Waj tewim to zittu arri jau eſmu ſtahſtijus? Ne? Nu tad tas tuhlit jadarra. Bet tev' waijaga man apföhlift, ka tu to neweenam neteifſi, kamehr es dſhwoju. Ja man jamirſt ſchodeen jeb riht, un tas gan warri buht, tapehz ka tas deggums man naht pee firſt, tad tu to jau ſchodeen jeb riht warri tiſt. Un ja wehl valikſchu dſhwoju, tad tev' tas noſl hyums jaturr pee ſewis, zittadi winni manni eeleaf zeetumā un tad neko newarru lihdsinah. — Leeg mannim taggad fuhnas us veerti un us wahtihm, lai meerigi warri runnaht un dohmaht. Tā. Un taggad tev' newaijaga iſbihtees un tev' mannim ja-apföhlä, ka mannim tiſi, ka besdeewigs ne-eſmu. Bet tu mannim laikam tak negribbesi tiſzebt, ka es meschu eſmu eededsinajis!“

„Ak tu ſchehligs Deewſ, Jezhi, ko tu runna?“ tā falpone eebrehzahs, waigu ar preeſchautu apklahdama un trihzedama.

„Ja, ja, to tuhlit eſmu dohmajis! Juhs ſeeweefchi wiſſi tahdi eſſat, ka tuhlit brehza un raudat. Es gan arri labprah buhtu brehziſ, kad mesch fabka degt, bet ko tas buhtu lihdsjeis? Tas arr' ja-eewehro, ka ne wiſſ no teef zaur besdeewibū, bet arri zaur nelaimi un tā mannim taggad notizzis. — Seſteenā us zeemu biju aifgahjis. Bahnahdams valikku peeluffis meschā — tu gan ſinni, Mahliht, kad zilweks wezs paleek, tad drihs peeluhſt — arri labhibas neschana wiſſu garru deenu biju gruhta. Tad

nu eſmu paſehdees us akmini un pee ſewis eſmu dohmajis: „Maiſes gabbaltaſch taggad buhtu derrigs. Bet lai tewim maiſes nau, Jezhiht, tad drufku buhs japihp. Un tad nehmu ſchwelkohzini kaſiti is keſchäſ. Bet ſchwelkohzini lahgā negribbeja degt. Tadeht ſauſas fuhnas nehmu par palihgu. Nu labbi ifdemahs. Tad wehl valiku fehdoht un drufku eſmu gulleſis. Kad uſmohdohs, tad wiſſ degga, fuhnas, Schaggari, wiſſ. Us tuwejeem kohkeem ugguns bij uſkahpis un pa ſarreem irr apkahrt ſkrejhis it kā putnis ar ſelta ſvahrneem. Ak tu ſwehtais Deewſ! tā dohmaju, nu mesch degg! Gan us ſchaggaroom eſmu minnis, gan zeppuri un ſwahlkus us leefmu eſmu mettis, gan kohkeem eſmu gribbejis uſkahpt un ugguni pahrwahreht gan ar rohkahm, gan ar fruktihm. Bet es eſmu atpalkal krittis us ſemmi un beidſoht arri pats gandrihs lihds buhtu ſadefis. Ak tawu leelu nelaimi! tā dohmaju un ſteiſu us mahju, tik ahtri zik ween ſpehju un mohdinaju tohs laudis . . . tu jau ſinni, Mahliht. — Ak, kaut jel atkal lihlu — te, firdi, breesmigi degg un to ugguni neweens zilweks newari dſchit.“

„Bet nu eemu, Jezhi, un ſemneekam luhgſchu, lai tuhlit brauz pehz dakter.“

„Nevis, bet gahda man' mahzitaju, tas mannim buhs pa praham. Pa tam ſtarvam gulleſchu. Bet tev' jaſteidsahs, Mahliht!“

Mahle aiftezeja un dohmaja pee ſewis: „Ak mihtais debbefu tehtiht! kas to gan buhtu dohmajis, ka Jezhihts to meschu eededsinajis!“

Kad pee Greffina nahza, tad tuhliht brehza: „Semneek, Deewa deht Juhs luhdſu, brouzat ahtri pee daktera un pee mahzitaja. Jezhihts guſt meschā un ſewi breesmigi ar ugguni irr ſamaitajis!“

Semneeks uſklaufahs. „Ar ugguni ſamaitahs? Jezhihts? Ko tad tas nerris ſkreen pee ugguns? Nu mannis deht tu warri aiftezeht us zeemu. Par to laika kawelli nebehdaju. Bet braukt newarru. Sirgs us gannibahm.“

Pihpe ſohbds ſemneeks meitu präſija: „Kur tad wiſch guſt?“ Schnukſtedama Mahle atbildeja: „Meschā, kur ugguns bij.“ Tad azgis noſchalweja ar preeſchautu un ſteidsahs us zeemu.

Zeemā webl bij leela juſchona. Laufā ſtahweja ſaſtes, ſlappi un zitti mahjas riſki. Laudis apkahrt gahja un runnaja. Zitti jau eſfahla taht leetas atkal cenest un ſakrahmeht mahjās. Zitti preezigi paſmehjahs. No ugguns nu jau wairs nebij ko bihtees.

Kad dakteris un majitajs zaur meschu nahza un Mahle wiſneem zekku rahdijs, tad Truhte, Mahles beedrene, wiſneem pretti nahza. Da Jezhi biji meklejuſi bet nau atraddus. Tā tad nu winni gahja wiſſi tſchetri.

Bet kad pee wezza falpa tikla, tad wiſch jau bij noſorris. Wiſch us waigu gulleſis un wiſſeapkahrt apwinan fuhnas biji iſrakkatas.

Dakteris apskattija lihki un tad ar pusbalši mahzitajam fazzija: „Tas wihrs dauds zeetis!“ Tad abbi wihrs atkal zaur meschu atpakkat gahja us zeemu.

Truhete un Mahle zellös mettuschees ilgu laiku pee lihka Deemu bij luhgushas. Beidsoht abbas meitas diwus sarrus fapinna kohpā. Jezzi wirsti likla un to ainessa us Gressina mahju.

Semneeks stahweja pee durwism un vihpeja. Kad winni lihki atneffa, tad pihipi drusku isnehma is muttes un fazzija, lai lihki noolekoht sem treppem, kas us augstahschu wedda.

Meitas krechfus falikka kohpā un mirroni tur guldinaja. Tad grunteeze nahza, lihki apskahja ar palagu un svezziti eededsinaja. Nu wissi gahja ehst un pehz ehfhanas katram faws eerasts darbs bij jastrahda.

Otrā deenā wissa Gressina faime stipri strahdaja nodegguschā meschā. Pusfadegguschi kohki bij ja-isnefs ahrā. Tee kohki, kas wehl stahweja, tikkā nozirsti. Kalpi tohs isnestohs kohlus aissvedda ar wahgeem. Kad Jezzifcha wairs nebija, tad pats grunteeeks sīrgu wedda. Tē nu winnam bij daschadas dohmas. „Skaists mesch par ohglehm palizzis. Dahrgi baki, lehtas ohgles!“ Wihrs fakohda sohbus aiss leelahm duftmāhm un newainigam sīgam uszirta ar pahtagu.

Gusts, Gressina weenigs dehls, chdeenu atneffa. „Nahz schurp, puika!“ tā winsch tam uzbekha. Un kad puika bij atnahjis, tad to gruhda, tā ka putra is poħda tezzeja un tad atkal to sītta tapehz, ka putru islaistijs.

Sadegguschā meschā ehrmigas leetas bij redsamas. Septi putni wissapkahrt gusleja un arri fadegguschas stirnas kauli tē atraddahs. Rabaga wahwerite karrajahs pee kohka un stipri ap resnu, pusfadegguschi sārru bij lehrufees. Patti sinnams arri bij melna un fadeggusi lihds kauleem. Tomehr arri dīhwneeku tē netruhka, ihpaschi tahri un ohdes. Tahdi māsi un nespēhzigi raddijumi — un tomehr winni spīkte poħstam un uggunam.

Bet kā tad ugguns iszehlees? Tā Gressiach sevi paſchu prassija waj desmit reijs. Sibbins nebij eespehris. To wiſs zeems finnaja. Waj warribuht wasankas meschā bijuschi un leelu ugguni uskurrinajuschi, kā tahdi paſaules ūrehejji meħds darrift? Ieb waj kahds nahburgs to darrjis deħl skaudibas un besdeewibas? Ja, ūlki deewsgan us tam winni irr. Schee zilweki un tapehz winni arri mannu meschu likkuschi bohja eet un tik ween zeema meschu glahbuschi!

Tahdas ruhkas un niknas dohmas Gressina ūrdi bija. Pret walkari winsch zellmallā pušdegguschās fuhnas atradda pihipi un schwelkohzian fastiti. „Ahu,“ — tā winsch issauzahs — tas jau peederr Jezzisham un tur jau wehl schwelkohzini apskahrt guss. Waj tad winsch meschu“

Tē Mahle peestahjahs pee semneeka un fazzija, kā ta wissu finnoht un arri wissu stahstija kō finnaja. „Reeffat wiſ launi us winnu, semneek, winsch to jau tihcham nau darrjis un winnam tadeħt arri bij jamirst!“

Gressiach paprečsch klusū zeeta, bet wehlahk fazzija: „Mannim arween tā bijis, it kā fħis zilweks mannim valiks par nelaimi. Kam tad winnu arri ne-efmu aistriadjis. Winsch tal gandrihs to maiši nau pelnijis, kō tē ehdis!“

Kad Mahle weena patti ar Truheti bij, tad fchnukssteja: „Waj effi dsirdejusi, kō semneeks teizis? Ne, Truhete, kad winsch man wissus mannus pirkstus nozirstu ar zirwi, tad tas man tā nefohpetu, ne kā kad tā par Jezziti runna.“

„Un turklaħt wehl tagħad, kad lihkius us behru galdu għu!“ tā Truhete atteiza — „bet es arween dohmaju, muħsu semneekam nau nelħdas ūrdsapsinna fħanġas!“ —

(Ils prekeċċu weħl.)

Slīks tīrgus.

Tanni leelajā pilseħtā Londonē un wissapkahrt apwinu irr dauds taħdu krahpnaku, kurreem pehz zittu zilweku keshas pulksteneem un dahrgeem gredseeneem behrinischkis prekeks irr, un ilgħaqk nau meera, kamehe winni irr tohs dabujuschi. To winni daudsej isdarra zaur krahpnaku un lissi un arri zaur duħxig u seeschanku, daschurei deenā un us smukka żella. Dasħħam isħodħħas, dasħħam nē. Tas zejtuma fargs Londonē malik taħdu tiżżekku pulka stahstikt. Sawads noti kums gaddi jahs kahdam bagatam wiħram. Kehniach un wehl dauds zitti fungi un leelmaħtej bix kahdā smukka waqqas deenā, leelā kieniha dahrsā fanahku, kura garree gangi us taħdu mesħu wedda. Dauds zittu zilweku arri tur biċċa, kurreem patikkha faww mielko kieniha un winna familiju redsext. Ħħda un dsehra, speħleja un danzoja; għażi jeereħt par teem smukkeem gangeem, kā tik patikkha. Tē noštahjās weens zilweks, labbi apgehebts, it kā winsch arr tur flakt peederretu, ar pistoli appaksch swahrkeem, par iż-żam tam dahrjan kahdā atstatta weetā pee kohka, fur tas dahrjs ar mesħu kohpā fagħajja, dohmaja, gan jaun kahds naħħas. Kā teiġa, tā noti kien. Nahza kahds fungs ar ūvhed dan il-ġidu għad-dohma, ar dimanta fħnalleħm, ar plataħm ordena bantħem un selta swaigħnejn; għibb jeereħt dsejtra parweħni un nedohma naħħas tā kohka, doħd tam lungam labbu deenū, well pistoli no fwaħxu appakusch ahrā, rikte slubru us lunga fruktum un luħd wiħnna paſemmig, lai netafoħt nelħdu leħrumu, jo nee-wenam newajagħo finnha, kas winneem jaġurna. Ittin labbi jau ap ūrdi nan, kad pret pistoli stahw un nefinn, kas tur eelxha. Tas luuks tadeħħi dohmaja ittin għidri; Miefa irr dahrġaka kā nanda; labbahk gredsej

pasauudeht kā pirkstu un opsohlijahs kluffu zeest. „Zeenigs kungs,” fazzija taggad tas wihrs, „waj jums negribbetohs juhsu abbus pulkstenus pret labbu mafsu pahrdoht? Muhsu skohlmeisters rikte tohs pulkstenus ikskru deenu zilladoki un es nekad newarru finnaht, kahds kahd laiks irr un faules pulkstenim ire zippari nodsehsti.” Gribbedamam un negribbedamam, waijag tam fungam tohs pulkstenus blehdim pahrdoht par pahri sibbereem. Tā noandele tas deenassaglis winnam gredsen, schnalles, ordna swaigsnes un selta fidi, furra winnam us fruh tim bij, gabbalu pehz gabbala, par it fliktu naudu un arveen to pistoli kreisajā rohkā turredams. Kad nu kungs dohmaja: „Baldeews Deewam nu es effu weenreis wakkā!” fahza atkal tas blehdis no jauna: „Zeenigs kungs, kad mehs weens ar ohtru tā labbi warram fatiktees, waj juhs negribbetu no mannas prezzes arr ko andeicht?” Tas kungs dohma pee ta fakkama wahrdi, ka pee flikti turgus waijag labbu waigu taisfht un fakka: „Mahdeet!” Te ikskra tas deenassaglis wiss wissadas leetinas no keschas, kuras winsch no schihdeleem bij eepirzis, jeb jau us kahda nenoslauzita bentka atraddis, un tam labbam fungam waijadseja wissu nopirk, gabbalu par gabbalu, ar dahrgu naudu. Kad nu tam blehdim wairahk nekis nebij kā ta pistole un winsch wehl redseja, ka tam fungam bij diwi smukki selta gabbali tonni fakkā sihda mafkā, fazzija winsch wehl: „Zeenigs kungs, ar tahm beigahm, kuras jums wehl rohkā irr, to pistoli nopirk? Winna irr no ta labbaka flinschu kalleja Londonē taisita un diwi selta gabbali starp brahleem wehrta!” Tas kungs dohmaja ittin preezigs: „Tu dumjais sagli!” un nopirk to pistoli. Bet tiklihds kā winsch to pistoli bij eepirzis, likka winsch tam saglim us fruh tim un fazzija: „Nu gaid, tu blehdi un ej tuhliht us preefchhu, kur es tew likschu, jeb es tewi noschauschu.” Tas blehdis bij ar weenu lehzeenu meschā un fazzija: „Schaujeet tik duhshiggi ween, mihiakis kungs, winna nau lahdetu.” Tas kungs speeda wakkā, bet nesprahga wis. Winsch bahse lahdstokku stohbrā un nebij neweens graudinsch pulwera eekschā. Bet saglis jau bij dīstā meschā.

W. F. Puknas.

Smeeklu stahstini.

Kahds skohlmeisters, kas patlabban isskaidrodams dauds par dohmashanu bij runnajis, jautaja weenu masu puiku, kas dohmās bij nogrimmis: „Nu ko tu taggad patlabban dohmaji?” Tas puika ahtri apdohmadams albildeja: „Es dohmaju, kad tik skohlmeisters drihs prohjam buhtu un skohla drihs beigta taptu!”

„Meister,” jautaja kahds burschus fawu meisteri, kad weens lohti gudris un weens lohti mukka zilveks weenā istabā irr, un tas gudrais aiseet prohjam, kas tad wehl tur paleekahs? — „nu, patefsi tatschu tas dumjais.” — Nu tad dīshwojet wesseli, miylo meister, fazzija burscha un aifgahja.

J. Sch. S. r.

Gakkami wahrdi.

Spredikki klausotees nekawe laiku.

Dahwanu dohshana nedarra nabagu.

Kas gribb reis pawehleht tam papreessch waijag klausfht.

Trakkums nahk pee flinkuma zeemotees.

Dīshwo tā ka nau diwi reis jamirft.

P. Ollmann.

Kam muhfu dīshwiba lihdsinajahs?

1. Kam lihdsinajahs dīshwiba?
Ta ahtrai straumei lihdsiga:
Kā straume steidsahs juhrā street,
Tā dīshwes-zelsch us kappu eet.
2. Kam lihdsinajahs dīshwiba?
Ta waffarai irr lihdsiga:
Kā waffara drihs nobeidsahs,
Tā dīshwib's-lails drihs aisseidsahs.
3. Kam lihdsinajahs dīshwiba?
Ta sahlei lautā lihdsiga:
Kā ikskaps ahtri sahli ptauj,
Tā nahwe dīshwibu mums rauj.

M. L. pp.

Atbilda s.

A. M.....n. D. To behdigu notikumu Juhsu püssē, kur tas un tas wihrs few gallu padarris, aikahsim labbahl neisseletatu. Tur tīl jadreib preefch tabs aifgahjuscas dwehseles un janostkumt libds ar teem apbehdinatoom vederrigem. To gan nefaprohtam, tā warrejuhchi ar basnizas gohribu tahdu paglabbabt. Pehz vasnizas ikskumeem valdibas teefat ja-isschekir, waj taha apgrebziba skaidra waj fajukkusčā prahla notikumi un pehz tam tad tā paglabbafhana.

16. (28.) Juni 1871.

Basnizas un skohlas finnas.

Weens kungs, weena tizziba, weena kristiba.

Mahditajs: Par lauku skohlahm. Sinaa naakspgaarkeem. Biblees aareekinafschana. Bettä us Damaskus. Gaismas skohla. Preesch Salloapis law. mehnuluula skohlu.

Par lauku skohlahm.

Baltijos wehstnesis sawā sch. g. 13. nummura finno, ka kreises skohlu-waldischanaahm eshoht usdohts finnas par lauku skohlahm sawahkt un landaga nahkofschā sapulzē eesuhtiht. Lai lauku skohlu buhfschann warretu pahrlabboht. Un teesham tautas skohlas, tik nepilnigas un neapgahdatas, kahdas lihds schim winaas pa leelakai dakkai irr, warr lohti mas pee tautas apgaismoschanas strahdaht; tapehz pahrlabbeschana, pilniga pahrlabboschana irr ne tik ween waijadisiga, bet nepeezeschama. Lai nu scho fwarrigu, teizamu darbu labbi warretu iwest, tad buhtu wehlejams, ka no wissahm pusehlm tahs lihdsschinnigahs lauku skohlu winaas un truhkumi tittu zaur Baltijos laika raksteem usrahdti, kur klaht arri korespondents isteiktu sawas dohmas, ka ihsti tahs buhtu labbojainas jeb par juunu eegrohsijamas, zaur fo skohlu waldischanaahm, kam schis usdewums irr ja-isdarra, titku palihdsiba sneedta. — Tapehz es, kam arri tautas attihstischanaahs ruhp un kas pa dakkai tautas skohlu nepilnibas un waijadisiba esmu wehrā lizzis, sche ihst par scho leetu sawas dohmas issazifchu.

Tahs leelakahs prettibas, kas tautas skohlahm leeds sawu peenahkumu ispildiht, irr schahs:

- Skohlahm nau sawu wispaehrign likkumu, pee fur reem tahs warretu turretes, bet katra draudse un katra walts taisa sawus likkumus, un schee likkumu zehleji irr wehl ne retti skohlu prettineeki.
- Skohlu usrandisiba irr wehl leela juhchana. Skohlu eekschligu buhfschana walda mahzitaji un nosafka mahzibu preeskchmettus un stundaszik un ka kusch gribb; skohlas ahriegas waijadisibas atkal apgahda walts. Piermais melke skohlotaju few pa prahtam, oatra melke atkal tahdu, kusch tik par lehaku lohmu nahk, un skohlotajs tai starpā irr ka kahds no wissahm pusehlm krentams kauls, bes ihsteem aissstahwetajeem un apgahdneekem.
- Waltsis irr pehz leeluma daschadas un katra zell se wim skohlas. Irr nu tahdas waltsis, kur weenas skohlas irr par mas, un diwu jau par dauds, tur pat lihdsaksch irr atkal tahdas, kur jau weenas pachas skohlas par dauds. Piernee, gribbedami ar weenu paschu iskuhditees, faspeesch us weena skoh-

lotaja rohlahm daschureis 60—80 behrnuus, ta ka pafscham weizigakam strahdneekam tur irr ja-apjuhf un ja-apkuhst, bes ka fo pilnigi buhtu spehjis isdarriht. Ohtree nefpehj masuma dehl skohlas un skohlotaju usturreht, tapehz faweno skohlu ar walts teefas mahju un skohlotaju ar skribheri, kusch aif teefas darrischanahm, skohlu neretti tik par bandu darbu usftatta. Schi nebuhschana irr weena no tahm leelsakahm Widsemme, kas skohlas no sawa peenahkuma aisturr un skaidri israhda,zik ween tahdi skohlu zehleji no skohlahm un winau waijadisibahm sun. — Kur skohlai waijaga no teem meerigaseem tikkumeem apdslywotai buht, tur neretti, no teefas laudihm un zitteem, dsied nezlwetzigas schkendeschanahs un preesch behrneem somaitadamus wahrdus; eet peedsehruschi zilwei pat skohlas istabā, dohd behrneem peedausischanas un jauz mahzibas. Un kad pee wissahm schahm nleectibahm skohlas laiks pa leelakai dakkai irr tik diwas seemas (10 mehn.) garfch, tad prohtams, zik finnafchanu mahzelliis ifeedams warr lihds nest.

- Meitenes teek gauschi mas skohlotas, un retti, retti wehl atraddihs tahdu waltsi, kur preesch winnahm buhtu ihpascha skohla zelta, bet schur un tur suhta gan ar pukahm kohpā weenā skohla, pee weena skohlotaja un weenahm mahzibahm.

Schahs minnetas kaites pehz mannahm dohmahm waijadsetu ta labboht:

- Doht wiskohpigus skohlu likkumus, wiskohpigus skohlas waldischana ahriegas un eekschligas buhfschinas un wiskohpigus mahzibu norahditaju. Mahzibu preeskchmettus likt tahdus, ka behrni tohs ar prohtu warr apklamt un kahdi pee tautas attihstischanaahs wisnohtigakee. Weens no virmeem preesch metteem lai buhtu tautas walloda.
- Skohlas pawiffam no walts teefu nammeeem atschikt un ihpaschus skohlotajus turreht.
- Skohlu aprinklis zik spehjams lihdsnaht un pee tam nelikt nemas walstu rohbeschu wehrā. Kattris aprinklis lai sawu skohlu apgahda.
- Meitenu skohlas zelt par fewi un mahzibas sneedtahdas, kahdas feewischku dshvies nodalla prassa.
- Gezelt feewischku seminaru, kur skohlotajahm saatistees.
- Mahzibas laiku nosilt 3—4 gaddi, un gadda mahzibu pagarrinah tihds 8 mehneshi, t. i. no 1. Ol-

tober lihds 1. Juni, jo leelakee lauku darbi kriht tai starpā no Juni lihds Oktoberim un pa ſcho laiku ir arri behrni faimneebā waijadīgi, pee gaņnōs eefchanas un zitteem weeglaikem darbeem. Daudī gan no pirma galla par tahu eetaifchanu brektu, tik tadekt ween, ka winna buhtu jauna, bet wehlahl teikdamī pateiktohs.

Sinnamīs, ſkohlas ar labbeam, derrigeem likkumeem apgahdaht, irr waldfchanas darbs, bet lai wiſfeem, bageem un nabageem ſcho likkumu augli par labbu nahtu un lihdsīgi tiktū ifdalliti, — irr muhſu peenahkums. Jo wiſlabbaki eetaifchahs un apgahdakahs ſkohlas, kad ta ween pee-eetamas, kā lihds ſchim, buhs preefch nabagu lautineem jo prohjam waj bijusčas jeb ne. Schai leetā nu irr tautai paſchaj jalauſchahs zauri un zaur paſchpalihdsibu ja-audſejahs, t. i.: katrā draudē waijag zelt ſkohlas beedribas, kurras lai ſneegtu nabageem un bahreniſcheem paſihdsibu, kas paſchi pee mahzibahm neſpehj tikt. Pee ſcha darba irr wiſſupirms zeen, mahzitaju paſihgs waijadīgs, jo mahzitajs irr draudes galva un winneem, kā Deewa kaſpeem, draudes no laiku laikeem dohd ſeeļi uſtizibū, ko pee wiſſahm winnu eestahdifichanahm warr redſeh, kā: bihebeles un miffiones beedribas, kurlmehmo ſkohlas zelſchana u. t. v., eefch katras uſnemſchanahs winni ſawu noluhtu ſasneeds bei leela gruhtuma, kas zitteem dauds ſweedru un laika mafkati, jeb pawiffam nebuktu eefpehjams iſwest. Schai leetā mehši pilnigi warram pahelezzinates, kad Rihgas Latv. beedr. wehrā nemnam, kurra, lai gan tik jaiku noluhtu. Latweeſcheem angſtſkohlu apgahdaht, irr nehmusi, tomehr tik pa rubliſcheem ween ſpehj ſcho kapitalu wairoht. — Kad preefch ahrſemmu paganeem, par kurru tumſibū mums tik ween ſtahtſihts teek, ſchelſirdīgi Latweeſchi jau daschus gaddus no weetas pa tubkſoſcheem rublu irr aiffuhtijuschi, waj tad gan winni par paſchu tautas nabadſineem un bahreem negribbehs apſchelotees?

Schai leetā z. mahzitajeem peeteek wehl dauds darba možeklūs, burmjuš, paſalku brihnumus un ne-iſſkaitamus tumſibas gabbalus, kurri ſaſallojuschi ſtahw, iſra-weiht un wilkt pee gaifmas tohs kas tumſibū wehl mihi. Jo miheleſtiba augs uſ labbeam darbeem pee paſchu braheem un tizzibas beedreem, jo ſpehjiga ta tad arri parahdiſees tahlahk un tahlahk uſ wiſfeem labbeam darbeem.

Tapehz heidſoht luhsdu wiſſas muhſu ſemmites ſauſchu kahrtas, ja ne eefch zitteem darbeem, tad jel pee ſkohlu zelſchanas un paſlabboschanas weenprahigi rohkas likt, jo ſkohlas teek ne ween katras zilweka, ne ween katras walſtibas, bet wiſſas zilwezibas laime darrimata.

Kaudſites Reins.

Sinna naftswaſankeem.

Lai mehš it kā deenā gohdi għaigajam: ne riħħha-nas un pliħteſchanas, ne eelfch guſlahm un neſchliktibas, ne bahrħanā un cenaidibā. Bet apwejzeet to Kunġu Jesu Kristu un ne-apkoħpjeet to meefu uſ kahribahm. (Heem. 13, 13—14.)

Schee Deewa wahrdi muhſi flubbina, lai ſwehtam Garram paſlauſam un nekalpinajam greħkeem muhſu meesas. Laħs neleetigas eeraſħas B. apgabbaħa paſiħstoht, lai mannix irr aktauls fhekkah wahrdi par tahn runnacht. Muhſu miyli tautas lappinu dauds namma tēhwi laffa: Tapehz luhsdu, waldeet fawwus laudis, iħpaſchi puſħbus un meitas, jo finneet, ka il-katram no fawas namma tħarru ſuhs atbildeſħana jadobhd foħda deenā. Laiks jau ſen wezzu paganu tumfħas eeraſħas, nikku un ſikkus atmej! — Bet kā eet wehl daudſlaħri pee muhſu laudihm? Raw wehl dsegguse aifkullojuſeħs, te jau meitas ſatħu kultħas, weena oħtru uſrunnada. „Mahſin, waj ne-eesxi naftihm aħra għallejt, kieħti jeb għibbeni salħo, seħnus gaiddi. To jau seħni muhſu pagastā nemħi, ka meitas waſſarā istabā għall. Zittadi bruhgtanu nemantofsim.“ Mihħlaħs Latwju meitinas, warriħu gan wasankus ta' peelabbinafeet, bet kreetnus bruhgtanu, labbus wiħrus uſ tahdeem żelleem nemuħscham nedabu feet! Puikkite, kas zettinallā ſeed, toħp no daudſeem redſeta; bet drisħi ar kahjahm miħta un mas zeenita. Dahra pukki dabu maſaħl redſeh; bet winnai naħk faww laiks fur to goħda waħnagħa repinn! Meita, kas kaunigā għarrā, strahdneeze un kluſſuma miħlo taja, irr patti eelfch ſewi laimiga un weenreis winnu goħdigis jaunelis ar ūkċidru miheleſtibu aplaimohs. Meita kas puſħbus karri, kā ſimtsreis peedfiwhoħts, lehti patte peewiħħas un ſawu goħdu paſaude. Puissu tekkulisti apmani-dami ka meitas naftihm aħra għall, ſkraida ap meitu midseem, kā biſħu trammu ap stroħpeem. Mahju tēt-tiħbi un mahmina, ne azzis għandrihs nedabu ħn aifwejħt ajs troħkfa feħtas plazz. Jadobha ka vahri regimenteres taptu mulsteretas. Puissi zihħi kultħas, kakkli naud, fuani rejj, wezzee barraħs, meitas ſmejj għibbeni graustind. Metruħkst pee mums gan arri dasħas goħdigas meitas, kas negribbetu taħdai neleebibai klausħi, bet tahn gruhti pret ſtraumi peddeħ, irr wehl — ar kaunu jaſakk — dasħi wezzaki, kas behrnus uſ tahdu neleebibu paſkubbina. Dasħa mahte d'sirbedda, ka zittas meitas ūkċiddele pa froħgeem dantsħu preekus kierxi, mahl fazzjiet uſ meitas, ko tu għidi, tapehz ne-ejj? waj bes laika għalli wezza palik? To newiħħo par kaunu turreħx ka behrns bes ſkohlas mahzibas palek, tam labbahk atwehl un pa-wiehl fweħtdeenās froħgħa eet; tur ſħihs gan peebreedihs ar labbeam graudeem?! Tumſibas, paħrgalwibas un ruppi-bas gars toħp tur fidid ſtaħdihs. Škohlas irr no behreneem pustuħħas, bet froħgħo nau ne zella wiħram ruħmes ajs tahdeem, kas tur tupp greħku pautus perriñadami,

leeleem un maseem. Bes dumpja jau retta tahda sapulze beigsees. Brihscham jau behni us sawu rohku frohgus preeskha ar almineem fwaidahs; tehwis pats ar sillu degunu stahw durwis un prezajahs, ka dehlinam arri warrawihksna us gihmja mettahs. Safka: Iai patrakko jau-neksi, tad taps wezzaki, buhs qudraki. Krohdsineeks dshwo ka neere pa taukeem, bet skohltmeisterim tam wehl gribb noraut no masahs lohnites.

B. apgabbala M. krohdsineeks irr aplam ismannigs few pelau taifitees. Daschu svehtdeen, kur frohgā weefu masahk gaidams, pats mehds ar snapši, zigarineem un papirofineem tuwejohs irr tahajohs zeemus apmekleht, un ar saweem fahrumeinem laudis pazeneah. Ta lohshnadamis jaunus laudis us sawu grehka bedti aisswift. Krohgā sinn lunkaina mehlike par to gahdah, ka naudas mazginsch iswemj beidsamahs eekshas. Kad gohdigi laudis et basnizā, tad puischi un meitas gohsejahs fehtmallās faulitē fnausdam. Swehtas nahts staigulis Deewa nammu apmekledams tik ar deggumu benka lehnes bakstere kann mehr aissnauschahs, jo nahti nau gullejis. Mihki tizzibas beedri un tautas brahli. Waj tahda dshwe irr gohds krestiteem zilwekeem? No lihdszeetibas dshis to sche isteizu, ko cfmu redsejis. Waj tad nepeedishwosim to preelu, ka arri mehs stahwesim jau tai gaismā, lahdā zitti apgabbali muhsu mihiā kursemme jau stahw, kur tahdus puischus, kas pa naaktihm apkahrt dousahs, ar rungahm isdsenn no mahjahn un tahdas meitas, kas ahrā gribbetu ect us puisehem gaidiht, nessinnatu aiss apkaunofochanas kur sikees. Gohds Deewam mums netruhkf sirdigu dwehfselu gannu un gaismas zessa wadditaju. Lai ne-effam kuhtri mibleht sawas basnizas un skohlas, stiprinatees us deewabijigu, gohdigu, krestigu dshwoscham. Lai tad nu arri reis atjehsam, ka ja-atmett irr wezzu laiku tumshas, grbzigas erajshas, kas latram nowaddam par leelu kaunu tik irr.

Mihlejum Deewa wahdus un zittas derrigas laizigas grahmatas muhsu brihwbrishobs laffit, dohsmees labbus padohmus preeskha dshwes, nemsim preeskhsihmi no tahdeem draudsas lohzelkleem, kuru dshwoschana ka spegheli rahda, ka winni Deewu bishstahs un taisnibai un patesibai un gohdam pakkal dseennahs. Wezzaki eeskattait jel ka juhsu behni irr jums ta dahrgaka manta un behnu dahrgaka manta irr gaishā un gohda firds, ko bes labbas skohlas mahzibas ne-eemantohs. Lai gan mas gaddu skohlu cfmu apmeklejis, tad tomehr tas masums mannas sinnofochanas manni laimigu darra. Nemahku deewsgan saweem wezzakeem vateikt par to, ka manni labbā skohla suhtijuschi. Brahta apgaismoschana irr ne-issalkoht leela laime zilwekam; wiina derr pee laizigas un muhschigas lablahschanas. Lai wehlefin draugus, tai dshfimees wissi pakkal un Deewa liks us to sawu svehtibu.

F. K. Lindenberg.

Bihbeles aprekinafchana.

Bihbele, wezzā testamentē, irr 39 grahmatas, 929 nodallas un 23,177 perschas. Ta garraka grahmata irr Dahwidā dseefmu grahmata, ar 150 nodallahm un 2532 perschahm, un ta ihfaka grahmata irr prawefsha Obadijusa gr. ar 1 nodallu un 21 perschu. Ta garraka nodalla irr Dahwidā dseefmu 119, nodalla ar 176 perschahm, un ta ihfaka nodalla Dahw. dseefmu 117, nodalla ar 2 perschahm. Ta garraka perfcha irr Esteres grahmata 8, nodalla ta 9, perscha, ar 77 wahrdeem jeb 400 burteem*) (bohstabeem), un ta ihfaka perfcha irr 1. Laiku grahmata 1, nodalla 1, perscha ar 3 wahrdeem jeb 15 burteem.

Apołkisu grahmata 8, irr 14 grahmatas, 150 nodallas un 4376 perschas. Ta garraka grahmata irr Sihraka gudribas grahmata ar 51 nodallu un 1369 perschahm, un ta ihfaka grahmata irr Manassus luhgschana ar 1 nodallu un 14 perschahm. Ta garraka nodalla irr 1 Matkabeeschu grahmata 10, nodalla ar 89 perschahm un ta ihfaka nodalla irr Tobijas grahmata 9, nodalla ar 5 perschahm. Ta garraka perfcha irr Tobijas grahmata, 13, nodalla 6, perscha ar 96 wahrdeem jeb 511 burteem, un ta ihfaka perfcha irr Tobijas grahmata 7, nodalla 15, perscha ar 4 wahrdeem jeb 15 burteem.

Taunā testamentē irr 27 grahmatas, 260 nodallas un 7958 perschas. Ta garraka grahmata, nodallas, irr Matteuso ewangeliums ar 28 nodallahm un 1071 perschahm, lai gan Apustulu darbos ar 28 nodallas, tomehr tik 1006 perschas, — bet perschās irr Luhksa ewangeliums ta garraka grahmata, ar 24 nodallahm, bet 1151 perschu; un ta ihfaka grahmata irr apustula Jahnā 2 grahmata, ar 1 nodallu un 13 perschahm. Ta garraka nodalla irr Luhksa ewangeliuma 1, nodalla ar 80 perschahm, un ta ihfaka nodalla irr Jahnā parahdischanas grahmatas 15, nodalla ar 8 perschahm. Ta garraka perfcha irr Jahnā par. grahmata 20, nodalla 4, perscha ar 65 wahrdeem jeb 291 burtu, un ta ihfaka perfcha irr Jahnā ewangeliuma 11, nodalla 35, perscha ar 2 wahrdeem jeb 12 burteem.

Wezzā testamentē ta widdeja grahmata irr Salamana fakkami wahdi; ta widdeja nodalla irr Tjaba grahmatas 28, nodalla; un ta widdeja perscha irr 2. Laiku grahmatas 20, nodallas 31, perscha.

Apołkisu grahmata ta widdeja grahmata irr 2. Matkabeeschu gr. un Gabbali pee Esteres grahmatas, ta widdeja nodalla irr Sihraka gudribas grahmata ta 26, un 27, nodalla; un ta widdeja perscha irr Sihraka gudribas grahmatas 43, nodalla ta 24, perscha.

Taunā testamentē ta widdeja grahmata irr ta 2. Teffaloneeschu grahmata: ta widdeja nodalla irr Rohn-

*) Aprekinahts pehz iahs latvifas bihbeles, kas 1825. gaddā Pehterburgā pee Nutta irr rakstās specia.

neeku grahmata ta 13. un 14. nodalka; nu ta widdeja perscha irr apustuku darbu grahmata 7. nodalka ta 7. perscha.

Par wiffu bihbeli kohpā irr 80 grahmatas, 1339 nodalkas un 35,511 perschas. — Ta wissugarraka grahmata irr Dahwida dseefmu grahmata, un ta wissuinhaka grahmata irr apustula Jahnā 2. grahmata. Ta wissugarraka nodalka irr Dahwida dseefmu 119. nodalka, un ta wissuinhaka nodalka irr Dahw. dseefmu 117. nodalka. Ta wissugarraka perscha irr Tobijasa grahmatas 13. nodalkas 6. perscha, un ta wissuinhaka perscha irr Jahnā ewangeliuma 11. nodalkas 35. perscha.

Par wiffu bihbeli kohpā, ta widdeja grahmata irr Juhdites un Salamana gudribas grahmata; ta widdeja nodalka irr Salamana fakkamōs wahrdōs ta 41. nodalka; un ta widdeja perscha irr praweescha Esaijasa 2. nodalkas 18. perscha.

A. Reekstinsch.

Zella us Damaskus.

Weenā svehtdeenas wakkā sehdeja tschetri wihi pēe kahrschu galda. Tur winni neween schodeen, bet daschu deenu akreddahs, kur spēhledami un dserdamī sawu laiku kawēja un maskus tukshoja. Winneja weens ohtris, tad winnam bij teem zitteem jadohd dsert allus, brandwihs, kamehr spēhletaju nanda wissa frohdsneeka kulle. Ta ir tee schowakkar darrja. Weenam no winneem jau labba pulka dsehruscam, galwa par smäggū, leekahs tadehk, kamehr tee trihs wehl pēe galda, gultā pagulletees. Bebz brihscha eeschaujahs spēhletajeem prahā, gulletaju paner-roht. Winni nodiehsch svezzes, eet pēe gullofsha, moh-dina to un fauz, lai dsert nahk. Gullofchais pamohdees, foohlaks gan dsert, bet las tas effoht, neka newarohi redseht, wiffs tumsch un melns preefsch azzihm. Zitti fahk spēetees un usfauz, lai nemuld, bet lai nahk. Dsertu gan, bet „neka newarohi redseht, pawiffam efmu neredsigs“ runnaja gulletajs wehl turpat gultā. Ko muldi? azzis few wesselas un newarri redseht? atbrehza winna beedri, las arween likkahs kahrtis dohdoht, un noudu makfajoh. Gulletajs labbi apdohmajees, ar rohkahm tuwakahs leetas, gultu, feenu, krehflu, optaustijis, fahka gauschi raudahk un schehlootes, ka lihds schim ta dsihwojis, dsehris, kahrtis spēlejis, ne sawus wezzakus, sehwu, mahki, neklausijis, tohs lihds kappa mallai apbehdinajis, sawas mahjas nekohpis, feewu, behrnus zaur sawu negantibu ne-apgahdajis un nu wehl pehdigi neredsigs tappis. Ko nu lai dorohi? — Nelaimigs, ak nelaimigs us wissu muhschu! Bet beedri finehjahs un spēhleja tahlahk. Winnu fineeklus tas sawas behdās newarreja pēzeest, waimanoja, brehza, luhdsahs, scho no tahs pēkes, kur manta, gohds un wesseliba palikkufe, prohjam west, jo effoht kā leefmās. Kamehr weens beedris brehzeju pēe rohkas fa-

nehmis par istabu wedd, uswēl ohtris ugguni un neredsigais cercauga sawus beedrus un winnu stikkus. Beedri nemm nu randataju smeet, nelaish wallā, rouj pēe glahs, bet wiašch affāras noslauzijis, aiseet mahjas un nofchi brihscha — nau wairs ne dsehrajs, ne kahrschu spēhetajs, bet gohdigs, kriſtligs zilweks. J. Sch.

Gaismas fohlis.

Kā saule lezz un gaisma pleschahs
Un miglas preefschlars semme friht —
Muhsu tehvijs tā gaisma wehrscha —
Un rihta blaßma frihdin spīhd. —
Kas zitres tehveem redieht dewa,
Zik jauki dehli pulsos dseod?!
Zik starriku tad wehl gan newa
Kas mirdsin mirds us gaismas fled?

Teateris — kā zillahi sahza
Uj jankeem preekleem Latweeschus,
Witsch mihi apsweikts preezigs nahze
Kad atrohd muhs til weesigus.
Waj Latweeschi gan weeni spēhja
Kraht pukkes sawam wainagam?
Waj zitta rohzlaa arr' sehja
Pa jaufoni feedu buntingam? —
Ja teesham! dascha galwia' fuhrī
Irr puhlej'sees preefsch Latweescheem
Kur daschi franki, lejjas, fuhrī
Bij jataifa par līhdeneemi.
Lai pīmohs seedus minueem pīnam
Un krohnejam to mihibu;
Lai ne-aismitschanā eetinnam
Us angstu, dahrgu peemina!
Jo kārtala ta pateizba
Buhe numis preefsch winneem glihčumā,
Kad kārā brihdi pastahmībā
Mehs eesim gaismas zellinā!
Zoprobjam tadehk mihlestibā
Un labbos krahchīnos tikkunīos:
Lai meers un salda weenprahība
Tik walda muhsu tauteeschos! J. S. B.

Preessch Tallaspils latv. mehmfurku ſkohlu

tappa emakstati:		
no	Jelgawas Wahzu pilsehla drauds.	22 rubl. — kap.
"	Ruzjawas drauds	3 " 50 "
"	Gezawas un Lambertmuščas dr.	
(2. dahwana)		25 " — "
"	Jelg. Glendbaņiz. dr. (2. dahw.)	1 " — "
	pawiffam	54 rubl. 50 kap.

Jelgawa 5. Juni 1871.

Mahzitajs R. Schulz,
mehmfurku ſkohlas direktors no Kursemmes
puſſes.

Latv. Avisku aygahdatajs: J. W. Sakranowicz.

No zensures atwehlehts. Rīga, 9. Juni 1871.

Druksahts pēe J. W. Steffenhagen un debla,